

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3411

av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD)

med anledning av prop. 2015/16:173 Fjärrundervisning och entreprenad – nya möjligheter för undervisning och studiehandledning på modersmål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en försöksverksamhet med fjärrundervisning i alla ämnen på entreprenad och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera en sådan försöksverksamhet innan genomförandet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fjärrundervisning har under de senaste åren utvecklats i takt med modern teknik och blivit ett sätt för skolor på mindre orter att erbjuda undervisning i ämnen där elevunderlaget sviktar och där man av olika anledningar inte har möjlighet att anställa en behörig lärare. Det kan exempelvis handla om att eleverna är för få eller att rekryteringen är svår som ett resultat av lärarbristen. Samtidigt är det viktigt att den fjärrundervisning som finns håller samma kvalitet som traditionell undervisning och klarar samma typ av granskning.

Vår utgångspunkt är att alla elever i Sverige ska ha tillgång till en jämlik skola av hög kvalitet, oavsett var i landet man bor. På mindre orter möter dock skolorna andra utmaningar än skolor i större städer. Fjärrundervisning, som innebär att läraren undervisar elever via videolänk i realtid, gör det möjligt för små skolor att fortsätta erbjuda undervisning i alla ämnen i stället för att stänga ner och tvinga elever att flytta eller resa långt för att få sin undervisning.

Under våren 2015 fattade riksdagen beslut om en ny lagstiftning och ett antal nya utredningar som rör fjärrundervisning. Regeringens förslag är ett resultat av beslutet att utreda fjärrundervisning på entreprenad, en fråga som länge drivits av allianspartierna. Att utveckla distansstöd för elever på deras modersmål är också något som regeringen och allianspartierna enades om i den överenskommelse om insatser med anledning av flyktingkrisen som slöts i oktober 2015.

Regeringen har föreslagit ändringar i skollagen så att uppgifter som avser modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål får överlämnas på entreprenad till en annan huvudman. Även uppgifter som avser fjärrundervisning i modersmål eller studiehandledning på modersmål ska få överlämnas på entreprenad till en annan huvudman. Fjärrundervisning på entreprenad är viktigt för att små kommuner, som inte har möjlighet att ha behöriga lärare i exempelvis alla modersmål, kan köpa in tjänsten från en annan skolhuvudman. Det har tidigare inte varit möjligt för kommunala skolhuvudmän att köpa fjärrundervisning på entreprenad.

Men i frågan om i vilken utsträckning fjärrundervisning bör tillåtas går åsikterna isär. Regeringen säger nej till att helt tillåta fjärrundervisning i fler ämnen än moderna språk och modersmålsundervisning. Alliansen tror inte att det är rätt väg att gå. Redan idag bedrivs viktig fjärrundervisning i fler ämnen på olika håll. Ett exempel är Lapplands Gymnasium där man tidigt var ute med att använda den nya tekniken och sedan började erbjuda fjärrundervisning i olika ämnen och former. Tekniken, infrastrukturen och kunnandet är idag ordentligt upparbetat och drygt 30 kurser inom 9 gymnasieprogram är beroende av samarbete med någon form av distansteknik. Det handlar bland annat om teoridelarna i vård- och omsorgsprogrammet, programmering och matematik, för att nämna några.

Vid behandlingen av den föregående propositionen om fjärrundervisning från regeringen (regeringens proposition 2014/15:44 Möjligheter till fjärrundervisning) var det flera remissinstanser, bl.a. Umeå universitet och Kiruna kommun, som ville se att fjärrundervisning skulle tillåtas i alla ämnen. De framhöll bland annat att fjärrundervisning kan vara det enda sättet att ge elever i glesbygd den likvärdiga utbildning som de har rätt till, t.ex. med behöriga lärare och ett brett utbud av gymnasieprogram.

Alliansen vill se en modern och framtidsinriktad skola och inte stjälpbra och nödvändig verksamhet som redan finns på plats. Därför anser vi att fjärrundervisning bör tillåtas i alla ämnen, inte bara moderna språk och modersmålsundervisning. Som en logisk följd av detta anser vi även att fjärrundervisning på entreprenad bör tillåtas i alla ämnen. Med ”alla ämnen” menar vi de ämnen där det är möjligt och ändamålsenligt att bedriva fjärrundervisning, och då främst teoretiska ämnen som bedrivs genom undervisning i ett klassrum. I ett första steg vill vi att Skolverket får i uppdrag att utforma en försöksverksamhet med fjärrundervisning på entreprenad i alla ämnen. Denna bör sedan följas upp och utvärderas innan vidare steg tas för implementering i hela landet.

Självklart ska fjärrundervisning genomsyras av samma granskning och kvalitetskrav som tillämpas på den traditionella undervisningen. Men det kan göras utan att äventyra en viktig undervisningsform som möjliggör att fler elever kan stanna och gå i skolan på sin ort utan att tvingas flytta därifrån.

Christer Nylander (L)

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Annika Eclund (KD)